

Η ΓΑΤΑ ΤΟΥ ΣΡΕΝΤΙΝΓΚΕΡ ΚΑΙ Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΕΞΙΑ

ΤΩΝ ΔΡ. ΣΩΤΗΡΗ ΜΗΤΡΑΛΕΞΗ ΚΑΙ ΔΡ. ΑΓΓΕΛΟΥ ΧΡΥΣΟΓΕΛΟΥ*

Εξετάζοντας το ζήτημα του χρόνου, ο Αριστοτέλης αναρωτιέται αν ο χρόνος υπάρχει πραγματικά, αν όντως συγκαταλέγεται στα υπαρκτά ή όχι (*Φυσικά* 217b, 29). Καταλήγει ότι ο χρόνος είτε δεν υφίσταται καθόλου είτε υφίσταται «μόλις και αμυδρώς» (*Φυσικά* 217b, 32-33). Σε παρόμοια συμπεράσματα οδηγούμαστε εξετάζοντας την παρουσία του δημοκρατικού πολιτικού χώρου δεξιότερα του Κέντρου στην Ελλάδα σήμερα: είτε δεν υπάρχει καθόλου είτε υπάρχει «μόλις και αμυδρώς»...

Ας πάρουμε το παράδειγμα της Νέας Δημοκρατίας, του κόμματος που αξιώνει πως εκπροσωπούσε τον κυρίως κορμό της παράταξης δεξιότερα του Κέντρου κατά

την περίοδο της Μεταπολίτευσης. Ας συμφωνήσουμε ότι τα κόμματα έχουν λόγο ύπαρξης όταν εκπροσωπούν μια συγκεκριμένη εκδοχή για το πώς πρέπει να διαχειριστούμε πολιτικά την κοινή μας μοίρα – και σε περιόδους κρίσης, για το πώς πρέπει να διαχειριστούμε την ίδια την κρίση. Οι επαγγελίες για «καλύτερη διαχείριση» ή για «περισσότερες μεταρρυθμίσεις» δεν επαρκούν ως λόγος ύπαρξης κόμματος, αφού συνιστούν παραλλαγές και βελτιώσεις πάνω σε ένα μοτίβο που έχει φιλοτεχνήσει άλλος, όχι αλλαγή του ίδιου του μοτίβου. Η Νέα Δημοκρατία φρόντισε να «κάψει» κάθε δυνατή πολιτική ταυτότητα, κάθε πιθανό λόγο πολιτικής ύπαρξης:

α) Εμφανίστηκε κάποτε ως το κατεξοχόν

«αντιμνημονιακό κόμμα» και ως ο κορμός του «αντιμνημονιακού μετώπου», προβαίνοντας ακολούθως σε μια μεγαλοπρεπή στροφή 180 μοιρών.

β) Παρουσιάστηκε, το 2012, ως το κόμμα της επαναδιαπραγμάτευσης, το κόμμα που θα επεδίωκε και θα πετύχαινε ένα άλλο Μνημόνιο. Και, όταν πήρε την εξουσία, κατ'ουσίαν δεν το δοκίμασε καν. Τι μπορεί σήμερα να αντιτάξει στο διακύβευμα που προβάλλει ο ΣΥΡΙΖΑ, που ουσιαστικά είναι το διακύβευμα της επαναδιαπραγμάτευσης;

γ) Εγκλωβισμένη ως προς τις επιλογές της, έχοντας ακυρώσει κάθε πρόταγμα επαναδιαπραγμάτευσης, η Νέα Δημοκρατία κατέληξε το κόμμα της ενθουσιώδους

Το χειρότερο για τη ΝΔ είναι ότι η σημερινή συγκυβέρνηση δεν καλύπτει πλήρως καμία απολύτως θέση. Καλύπτει μερικώς και περίπου όλες τις πιθανές θέσεις.

υπεράσπισης του Μνημονίου ως του μόνου εφικτού δρόμου. Επένδυσε στο δίλημμα «Μνημόνιο ή Grexit, εμείς ή η καταστροφή», φιλοδόξησε να αυτοπροβληθεί ως εγχώριος μεταπράτης εισαγόμενης πολιτικής και αφέθηκε να γίνει η υπερασπίστρια του ίδιου του Μνημονίου ως πολιτικού αυτοσκοπού. Η επιλογή αυτή τέθηκε στην κρίση του ελληνικού λαού τον περασμένο Ιανουάριο με τα γνωστά αποτελέσματα.

Το χειρότερο για τη ΝΔ είναι ότι η σημερινή συγκυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ δεν καλύπτει πλήρως καμία απολύτως θέση, αλλά καλύπτει μερικώς και περίπου όλες τις πιθανές θέσεις. Ο αντιμνημονιακός πολίτης θεωρεί ότι στην εξουσία βρίσκεται «η κυβέρνησή «του», ο θιασώτης της επαναδιαπραγμάτευσης θεωρεί πως η κυβέρνηση επαναδιαπραγματεύεται τα συμφωνηθέντα και ο μετριοπαθής μνημονιακός δεν έχει ουσιαστικούς λόγους να προτιμά τη ΝΔ, αφού η σημερινή κυβέρνηση εφαρμόζει Μνημόνιο – το πολύ πολύ να διαφωνήσει στην ετοιμότητα για συμφωνία με τους εταίρους, στις λεπτομέρειες, στα πρόσωπα, στις συμπεριφορές, στην αισθητική ή στις ικανότητες των κυβερνώντων.

Η Νέα Δημοκρατία, δηλαδή, έχει απωλέσει τη δυνατότητα να υιοθετήσει οποιαδήποτε από τις θέσεις που θα επαρκούσαν για να της δώσουν πολιτικό *raison d'être*, λόγο ύπαρξης. Πλέον, όλες εκπροσωπούνται μερικώς, περίπου και ατελώς από τον ΣΥΡΙΖΑ, επιτείνοντας την ασφυξία. Αν

προσθεθεί σε αυτό η διάχυτη σε μεγάλο κομμάτι της κοινωνίας αφελής αντίληψη ότι ο ΣΥΡΙΖΑ είναι κάτι το «καινούριο», το μείγμα γίνεται εκρηκτικό.

Η εποχή των τεράτων

Συνεπώς, η Νέα Δημοκρατία είναι ένα κόμμα χωρίς πολιτικό λόγο ύπαρξης, πέρα από την υπεράσπιση μιας απεχθούς περιόδου διακυβέρνησης. Λαμβάνει διψήφια δημοσκοπικά ποσοστά μόνο από την κεκτημένη ταχύτητα της αξιωματικής αντιπολίτευσης σε μια προβληματική κυβέρνηση, όχι ως πρόθεση θετικής ψήφου διακυβέρνησης. Όπως η «γάτα του Σρέντινγκερ», έτσι και η Νέα Δημοκρατία, μέχρι να ανοιχτεί το «κουτί» της επόμενης κάλπης είναι ταυτοχρόνως και ζωντανή και νεκρή. Πρέπει να ανοιχτεί το κουτί για να φανερωθεί πως, στη συγκεκριμένη περίπτωση, είναι νεκρή.

Τα κόμματα όμως δεν ισούνται με τις παρατάξεις, τις γενικότερες πολιτικές κατευθύνσεις που αξιώνουν ότι εκπροσωπούν. Η «Δεξιά» και η «Αριστερά» είναι δόκιμοι διαχωρισμοί ή ιδεοληψίες του παρελθόντος που δεν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα; Οι γράφοντες θεωρούν ότι, ναι, αυτές οι λέξεις έχουν νόημα. Όμως στην Ελλάδα σήμερα αυτός ο άξονας έχει ρευστοποιηθεί ριζικά, μέχρι στιγμής τουλάχιστον. Κομμάτια της Δεξιάς βρίσκουν φυσικότερο το να συμμαχήσουν με κομμάτια της Αριστεράς, παρά με άλλα κομμάτια

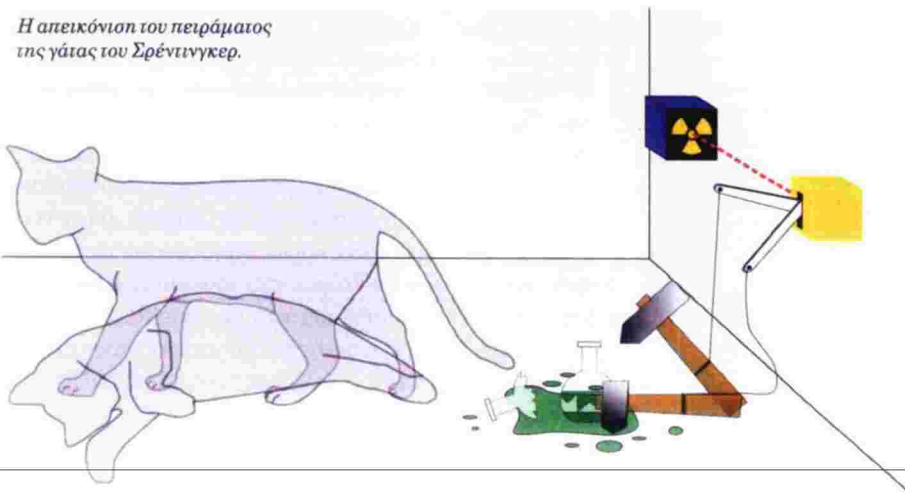
της Δεξιάς – ενώ κομμάτια της Αριστεράς βρίσκουν φυσικότερο το να συμμαχήσουν με κομμάτια της Δεξιάς, παρά με άλλα κομμάτια της Αριστεράς, όπως φανερώνει η συγκυβέρνηση που με τόση φυσικότητα προέκυψε.

Φαίνεται, λοιπόν, ότι οι διαχωριστικές γραμμές δεν έχουν θολώσει προσωρινά, αλλά ότι έχουν αλλάξει εντελώς και έχουν αντικατασταθεί με νέες. Έχουμε να κάνουμε με μια νέα, ακόμη διαμορφούμενη πολιτική γεωγραφία. Όσοι δεν το αντιλαμβάνονται και μιλούν με τη γλώσσα της παρελθούσας εποχής δεν κάνουν τίποτε άλλο από το να επιφέρουν τη δική τους περιθωριοποίηση, είτε αμέσως είτε σταδιακά. Ένοικε-κονσέρβες όπως «λαϊκισμός» ή «φιλοευρωπαϊσμός» ελάχιστα βοηθούν στην ουσιαστική ερμηνεία της κατάστασης. Όπως είπαμε, η πολιτική γεωγραφία –άρα και το τι είναι η «Δεξιά», τι η «Αριστερά», ποιο θα είναι το πρόταγμα των νέων πολιτικών χώρων και των κομμάτων τους– είναι υπό βραδεία διαμόρφωση. Ως προς το ζητούμενο της πολιτικής γεωγραφίας, άρα και του ρόλου, της φύσης του ευρύτερου χώρου δεξιάτερα του Κέντρου, το πρώτο βήμα στην επίλυση ενός προβλήματος είναι να τεθεί σωστά το πρόβλημα, να διατυπωθεί με ακρίβεια και σαφήνεια. Σε αυτό το στάδιο βρισκόμαστε, και η σχετική διαλεύκανση θα συνιστούσε πολύτιμη υπηρεσία...

Ιδίως τα τελευταία χρόνια, υπάρχει κάτι το αφόρητα κλισέ στην πληθωρική χρήση του αποφθέγματος του Αντόνιο Γκράμσι «ο παλιός κόσμος πεθαίνει και ο νέος κόσμος πασχίζει να γεννηθεί: τώρα είναι η εποχή των τεράτων». Μολαταύτα, αυτό δεν υπονομεύει την αλήθεια του φρασιδίου. Ο παλιός κόσμος όντως πεθαίνει – η ρευστοποίηση των άλλοτε κραταιών πολιτικών αξόνων το μαρτυρεί. Ο νέος κόσμος όντως δεν έχει ακόμα γεννηθεί – οι νέες πολιτικές διακρίσεις είναι... δυσδιάκριτες, ενώ κωπηλατούμε ένθεν κακειθεν σε μια πολιτική «σούπα», με μόνη σταθερά τη δαμόκλειο σπάθη του Grexit. Και, σίγουρα, τώρα είναι η εποχή των τεράτων. ■

* ΙΝΣΠΟΛ – Ινστιτούτο Συντηρητικής Πολιτικής (inspol.gr).

Η απεικόνιση του πειράματος της γάτας του Σρέντινγκερ.

Η γάτα του Σρέντινγκερ είναι ένα νοητικό πείραμα που επινοήθηκε από τον Αυστριακό φυσικό Erwin Schrödinger το 1935.